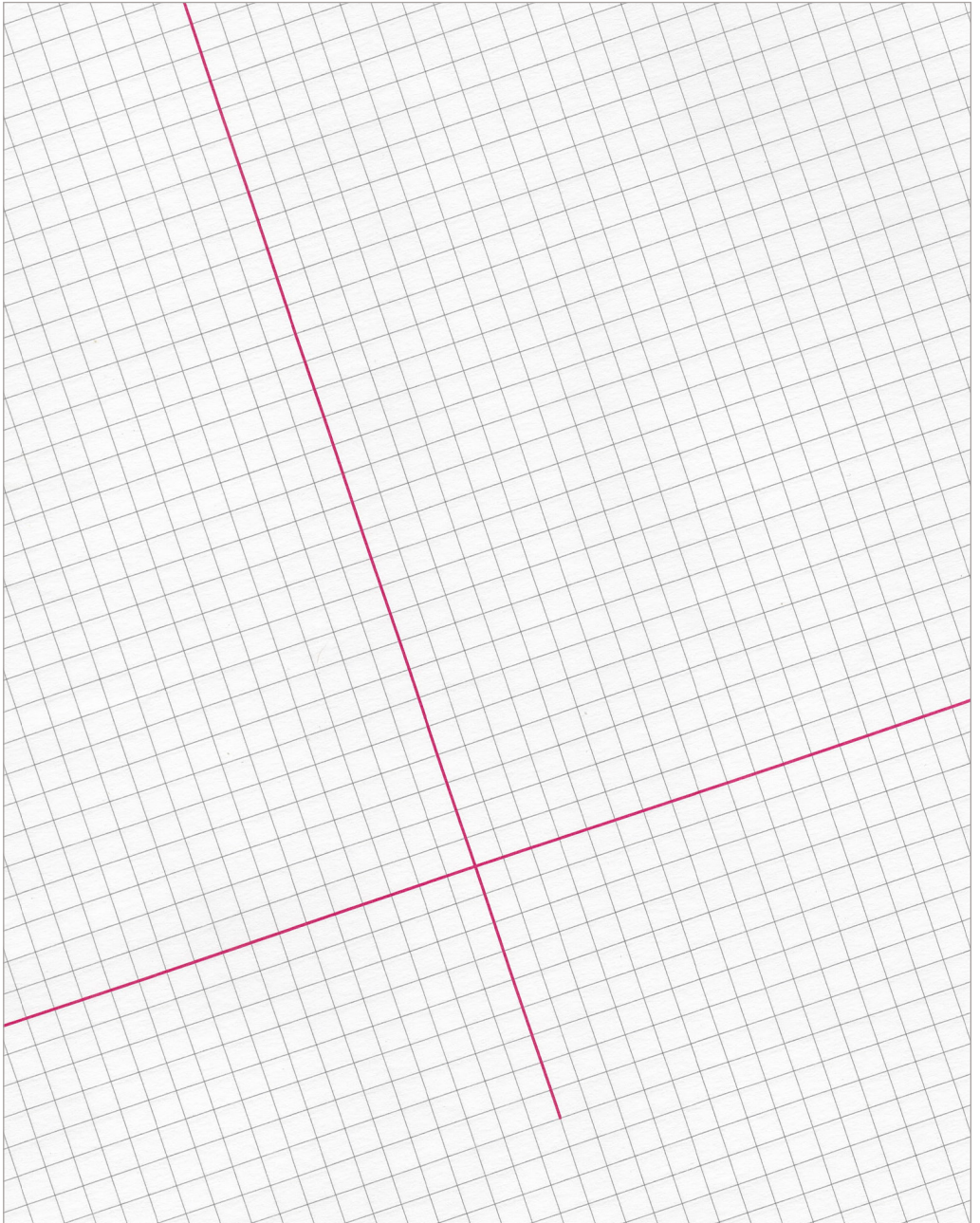

Children and Fools
Teresa Estapé
14.09 — 04.11.2023

Chiquita Room

Impersonal

El proverbi d'origen incert segons el qual "els nens i els ximpls diuen la veritat" es pot interpretar de dues maneres aparentment oposades. Tan aviat es pot reconèixer en la sentència un elogi de la veritat, concebuda com una pràctica de transparència i immediatesa pròpia dels éssers ingenus com, de forma contrària, la mateixa dita pot interpretar-se com la necessitat eventual de la mentida que, per aquella ingenuïtat, passa desapercebuda als nens i als alienats. En aquesta última declinació, tan convençuda que la mentida protegeix, els infants i ximpls serien els únics que desconeixen l'evidència que la veritat comporta problemes. La qüestió, llavors, consisteix a dilucidar quin és el problema. Quin tema és mereixedor de ser dit de manera veraç i, al mateix temps, requereix ocultació i engany per a no provocar un mal irreparable? La resposta, si ens atenim al marc del proverbi, només ens la podran oferir els nens i els ximpls.

Els nens i els ximpls diuen la veritat i desconeixen els suposats avantatges de la mentida, perquè són impersonals; d'aquí ve que puguin mantenir amb ambdues una relació *extramoral*¹ i fora de qualsevol convencionalisme. Éssers impersonals. La infantesa i la ximpleria com a modalitats d'existència emancipades del *dispositiu persona*². La veritat que diuen aquests éssers anòmals –un per principiant i l'altre per defectuós– és que la força d'existir no exigeix la construcció d'una personalitat; alhora, en el fons d'aquesta mateixa veritat, la mentida que desconeixen és aquesta suposada necessitat de constituir-se mitjançant una identitat personal, perfilada, acabada i conclusa. Els nens, ens diem, no són encara persones; els encantats afegim, són persones malaguanyades. Amb aquest tipus de judicis ens protegim de la seva impersonalitat per a continuar reconfortant-nos en el manament moral i social de construir la nostra pròpia personalitat. Però, potser no podria abordar-se l'existència des d'altres supòsits?; d'on procedeix aquest difícil mandat de constituir-se com a subjecte perfilat i tancat?; i si la destitució del dispositiu persona no produís cap mal sinó un guany?

Com ha analitzat de manera minuciosa Roberto Esposito, el dispositiu persona no és més que un constructe que tindria per objecte fonamentar el poder en forma de dret. En efecte, la noció de persona parteix de la ficció segons la qual estem constituïts per una dimensió animal i una condició racional que, d'alguna manera, lluiten entre si. Aquesta sort de pugna és la que permet establir una classificació entre persones integrals (aquelles capaces de subjugar la seva animalitat) i persones defectives (aquelles que per diverses circumstàncies –com el caràcter primitiu infantil o l'alienació ximple– conserven una rèmora visible de la seva condició natural). Una vegada establerta la classificació, cada segment

¹ Friedrich Nietzsche. *Sobre veritat y mentira en sentido extramoral* (1873). Ed. Tecnos. Madrid, 1994.

² Roberto Esposito. *El dispositivo de la persona*. Amorrortu Editores. Madrid, 2011.

d'aquest règim personalista gaudirà de més o menys drets en funció del seu grau d'integritat. A les persones integrals se'ls concediran uns certs privilegis, mentre que les defectuoses quedaran privades de dret. Per descomptat, la fragilitat dels límits en la definició de cada flanc és el que facilita l'emergència d'un poder que tindria per missió aclarir els termes en cada ocasió històrica. Sembla ser, llavors, que constituir-nos com a persona, en lloc d'assegurar una vida sostinguda en la llibertat de consciència i d'acte, el que fa, per contra, és facilitar el fet de fer-la vulnerable a imprevisibles captiveris. L'impersonal –sigui nen, ximple o qualsevol altra modalitat de subjectivitat defectiva– és aquell que no es desdobra entre el seu ésser metabòlic i el seu ésser racional. En aquest sentit, l'impersonal és un simple en la mesura que conserva la unicitat entre el seu ésser animal i la seva potència de pensament. El nen és un simple. El ximple és un simple. Les seves bestieses, no obstant això, no comporten cap mancança. Al contrari, en la condició de no ser algú (un jo constituït i tancat) sinó ningú, uns qualssevol –per aquesta mateixa raó– encarnen la possibilitat d'una existència plena que conserva reunits el seu cos animal i la seva capacitat d'imaginació.

Teresa Estapé ens enfronta en molts dels seus treballs amb el que podríem denominar el punt zero: allà on res ha cristal·litzat encara, però exhibeix tota la seva potència de configuració. La pàgina en blanc. Blanc com la llet. *Blandness* li diu ara: farinetes d'un blanc germinal. Al seu costat, uns panells de papers pautats per a la confecció de llibretes escolars conviuen amb altres realitzats amb esparadrap i gases desplegadas. Tot són llenços composts per trames pures: un territori obert a qualsevol possibilitat. Que aquesta insistència en el punt zero pugui interpretar-se com una evocació de l'allò impersonal ho certifica "Ser nadie": un set de joies per a invertir-se en la indefinició. Si a "Forget Me Not" –un set de joies de dol– Estapé ja abordava la necessitat de restablir rituals de sortida; en aquesta ocasió, les joies operen com a eines amb les quals conjurar-nos en la fugida de la condició personal i ingressar en una sort de poderós anonimats. Invertir-se com a simple, com a nen, com a ximple, com algú en blanc; com algú qualsevol en blanc. Davant de l'imperatiu de constituir-se mitjançant una personalitat que es manifesta pels seus pensaments i els seus actes d'una manera coherent i recognoscible; ara quedem interpel·lats per l'oportunitat d'esdevenir ningú –una pàgina disponible en blanc– com a única garantia d'una subjectivitat no capturada sinó vulnerable i oberta als seus imprevisibles esdevenirs. D'aquí la delicadesa del material: Estapé fa servir el talc, el mineral més tou i fràgil en l'escala de Mohs, ja que la transició a allò impersonal no garanteix cap destí; només el rescat, vivaç i ingenu, de la nostra infantesa i neciesa genuïna.

martí peran

Dijous 14 de setembre, a les 9:30 h.

Visita guiada amb Teresa Estapé a la instal·lació "Valor refugi (II)" dins de l'exposició *Col·lecció MACBA. Preludi. Intenció poètica* al MACBA
Activitat per a professionals del Barcelona Gallery Weekend.

Dijous 14 de setembre, a les 12 h.

Visita guiada amb la comissària Zaida Trallero a Chiquita Room.
Activitat per a professionals del Barcelona Gallery Weekend.

Dijous 14 de setembre, a les 18 h.

Inauguració de l'exposició *Children and Fools* a Chiquita Room.

Divendres 15 de setembre, a les 19 h.

Presentació de l'edició d'artista *Ciruelas, gorriones, pan dulce*, fruit de la col·laboració entre Teresa Estapé i el poeta Mariano Zaro.

Dissabte 16 i diumenge 17 de setembre, a les 12:30 h.

BGW Familiar. Visita activa per a famílies amb la comissària Alexandra Laudo.
Aforament limitat. Inscripció prèvia a bgw@artbarcelona.es.
Edat recomanada: de 7 a 12 anys.

Divendres 6 d'octubre, a les 19 h.

Presentació de *Handschmeichler*, edició especial de l'objecte sensorial elaborat per Teresa Estapé amb talc i diamant, el mineral més tou i el més dur de l'escala de Mohs.

Dijous 26 d'octubre, a les 19 h.

Conversa entre Teresa Estapé i Martí Peran, crític d'art, comissari i autor del text de l'exposició.

Chiquita Room